

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТЕНЦІАЛУ КОЛЕДЖІВ У СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

Освіта виступає основою розвитку особистості, суспільства, нації та держави та розглядається як основна запорука майбутнього України [3]. Інтеграція України в європейський освітній простір вимагає переосмислення підходів до організації освітнього процесу у коледжах як закладах I-II рівнів акредитації, які знайшли своє відображення у нормативних документах (законах України «Про освіту», «Про вищу освіту», державних національних програмах «Концепції гуманітарного розвитку України на період до 2020 р.», «Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період 2012 – 2020 р.р.)). Відповідно до цих документів у освітній системі коледжів особливого значення набувають вивчення загальноосвітніх дисциплін, які здатні дати майбутнім фахівцям можливість зрозуміти багаторівневність буття, поглибити професійне мислення, забезпечити цілісність і системність світосприйняття. Основною цінністю у професійній підготовці студентів коледжів мають стати світоглядні позиції, які передбачають формування стійких моральних ідеалів та професійної культури особистості. У цьому контексті освітній процес у коледжах потребує вдосконалення шляхом впровадження педагогічних інновацій, які б позитивно впливали на формування особистісних та професійно-значущих якостей майбутніх фахівців у системі неперервної професійної підготовки.

Відзначимо, що теоретичні та методичні засади неперервної професійної освіти знайшли своє відображення у працях С. Гончаренка, Н. Ничкало, С. Сисоєвої. Організацію освітнього процесу в коледжах вивчали В. Дьомін, Є. Маратканова, С. Матвійчина, А. Похресник, К. Соцький, М. Шик та ін. Однак, становлення коледжів як нового типу навчальних закладів, організація освітнього процесу у цих закладах проходить доволі неоднозначно, а тому потребує додаткового вивчення. У цьому контексті було поставлено завдання узагальнити інформацію щодо вагомості коледжів як закладів, що забезпечують неперервність професійної підготовки.

Насамперед акцентуємо увагу на тому, що сучасний освітній простір потребує створення відповідних умов для реалізації неперервної професійної

освіти, що передбачає поєднання фахової підготовки майбутнього фахівця з ґрунтовною загальноосвітньою підготовкою. У контексті зазначеного актуальною є теза про цілеспрямоване та системне забезпечення неперервності навчання протягом усього життя, що ґрунтується на підвищенні освітнього рівня від «молодшого бакалавра» до «магістра». Виходячи з цього, у структурі вищої освіти коледжі є ефективною формою організації неперервної професійної підготовки фахівців, де закладається фундамент у професійній підготовці, та формуються її основи. Крім того, здійснюючи професійну підготовку фахівців, коледж забезпечує адаптацію студентів до навчання у закладах вищої освіти для здобуття найвищого освітнього рівня «магістра».

У доповіді Європейського фонду освіти Ради Європи «Вища і професійна освіта в Центральній і Східній Європі» акцентується увага на тому, що на сучасному етапі розвитку європейського ринку праці падає попит на некваліфіковану робочу силу, натомість ростуть вимоги до кваліфікованих фахівців середньої ланки. Наголосимо, що до таких фахівців належать дипломовані випускники коледжів. Тобто, у сучасних умовах розвитку професійної освіти підвищується соціально-культурна значущість коледжів, як закладів вищої освіти, що успішно задовольняють освітні потреби особистості та суспільства, здійснюючи професійну підготовку. З огляду на зазначене, вимогою часу є така організація освітнього процесу в коледжах, що повною мірою узгоджується із загальноєвропейськими стандартами підготовки фахівців. У цьому контексті необхідно створити сприятливі умови для навчання й виховання студентів, які будуть професійно придатні для роботи в освітній галузі. Ми погоджуємося із висновками С. Матвійчини [2], К. Соцького [4] та М. Шик [5] стосовно того, що коледжі в останнє десятиліття набули нових рис, стали багатопрофільними, суттєво розширили спектр спеціальностей відповідно до сучасних вимог ринку праці тих регіонів де вони безпосередньо функціонують.

Вважаємо, що коледж «приходить» в Україну тому, що цей тип навчальних закладів найбільш відповідає тим соціально-економічним умовам, у яких знаходиться наша країна. Процес утворення коледжів протікає динамічно і відрізняється високою стабільністю. У цілому, гуманістична парадигма освітнього процесу у цих закладах «передбачає розвиток і реалізацію природного потенціалу студента через пошук внутрішніх резервів саморозвитку» [2, с. 120]. Як доводить О. Жерновнікова [1], коледжам нині характерна багатовекторність та багатопрофільність, що дає їм змогу максимально забезпечувати потребу регіонів у кадрах.

Таким чином, нині коледжі можна вважати найбільш адаптованими закладами до нових соціально-економічних умов, адже вони максимально інтегровані в регіональні освітні комплекси та ефективно реалізують багаторівневі профільні освітні програми. Провідною ідеєю розвитку коледжів є життєва необхідність у професіоналізації населення. Вони забезпечують високу якість професійної підготовки, перехід від технологічного підходу в розвитку системи професійної освіти до соціально-педагогічного, гуманітарного. Саме в коледжах закладаються основи для подальшої

самоосвіти й формування конкурентноздатності. Ці заклади дозволяють повною мірою реалізувати принцип наступності та неперервності освіти, позитивно впливають на розвиток у студентів здатності самостійно здобувати знання, навчати студентів раціонально планувати свій професійний шлях.

Література

1. Жерновникова О. А. Специфіка дидактичної підготовки студентів математиків педагогічних ВНЗ до роботи у коледжах та професійних ліцеях. *Педагогіка і психологія* : зб. наук. праць; Харківський нац. пед. ун-т імені Г.С. Сковороди. – Х. : Щедра садиба плюс, 2014. – Вип. 45. – С. 97–105.

2. Матвійчина С.В. Особливості організації навчального процесу в коледжах та можливості предметів природничого циклу у саморозвитку студентів. *Науковий вісник Ужгородського національного університету* : Серія: «Педагогіка. Соціальна робота». – 2014. – №32. – Ужгород. – С. 118–120.

3. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. – Указ Президента України від 25 червня 2013 року №344/2013 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>.

4. Соцький К. О. Структура готовності студентів медичних коледжів до професійного саморозвитку. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка*. Серія. Педагогіка. Тернопіль: ТНПУ, 2014. – №1. – С. 55–62.

5. Шик М. П. Індустріально-педагогічний коледж в системі педагогічної освіти. *Проблеми освіти*. – К.: Наук.-метод. центр вищої освіти, 2005. – Вип. 42. – С. 110–118.

УДК 376.36

Кашуба З.Б.,

музичний керівник Тернопільського ЗДО №19
zorianna.kashuba@gmail.com

ТЕАТРАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ РОЗВИТКУ ОСОБИСТІСНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

На сучасному етапі розвитку дошкільної освіти важливим є формування базових якостей «маленької» особистості. Повноцінний розвиток та особистісне становлення дитини дошкільного віку може бути здійснено завдяки ефективній та злагодженій співпраці з цілою командою вихователів, завідувача, музичного керівника, фізичного інструктора та інших працівників дошкільного закладу [2, с. 17]. Варто пам'ятати та водночас виховувати, формувати у дошкільників довільність усіх психічних, пізнавальних процесів; ініціативність у думках, висловлюваннях; самостійність у діях, поведінці, вчинках; самосвідомість власного «Я»; самооцінку власних переваг та недоліків; безпечність власної поведінки у складних ситуаціях; самоставлення та саморозуміння; свобода поведінки; відповідальність у різних дитячих справах, учинках; креативність у різних пропозиціях, творчих фантазіях.